

SÄRVUX

Särskild utbildning för vuxna – Vad är det?

SÄRVUX

Särvux - vad är det?

Särvux är en frivillig utbildning. Den som vill delta i särvux ska ansöka hos vuxenutbildningen. Utbildningen på grundär- och gymnasial särvuxnivå är kompetensinriktad d v s att de studerande beräknas kunna nå fram till en kunskapsnivå motsvarande den som ges i obligatoriska särskolan. Dessutom finns möjlighet att söka träningskolenivå. Du har rätt till särvux-kurser på grundläggande nivå.

Varför särvux?

Särvux ska medverka till att förverkliga vuxenutbildningens allmänna mål, genom att erbjuda grundläggande och kompetensinriktad utbildning. Med de särskilda målen för särvux menas en utbildning som förmedlar kunskaper och färdigheter som är nödvändiga för den enskilde i samhället och som kan utgöra grund för yrkesutövning.

Av vem?

Kommunen är huvudman för verksamheten. Särvux administreras av vuxenutbildningen och leds närmast av dess rektor.

För vem?

Särvux vänder sig till vuxna med utvecklingsstörning som har behov av utbildning på särskolans nivå. Även vuxna med förvärvade hjärnskador, t ex genom trafikskada ges möjlighet inom särvux.

Särvux erbjuds framförallt de som:

- ...tidigare har bristande eller ofullständig utbildning
- ...för vilka studierna är av betydelse för yrkesverksamhet
- ...har fått nytt intresse/motivation för att läsa
- ...har förutsättningar att följa undervisningen

Om vad? Särvux finns på tre olika nivåer:

- 1. Motsvarande **träningsskola**.**
Kursplaner finns för Språk och kommunikation / Individ och samhälle / Natur och miljö
- 2. Motsvarande **grundskola**.**
Kursplaner finns för svenska, svenska2, matematik, historia, samhällskunskap, geografi, fysik, kemi, biologi, engelska, religionskunskap, teknik, hem- och konsumentkunskap och orienteringskurs.
- 3. **Gymnasial särvux**.**
Kursplaner finns för svenska, svenska 2, matematik, engelska, naturkunskap, religion, samhällskunskap, dator- kunskap, estetisk verksamhet, boende, djurkunskap, arbetsliv och kommunikation och samspel. Även yrkesinriktade kursplaner finns.

Hur?

Undervisningen läggs upp flexibelt med hänsyn till varje individs behov och möjligheter, samt så att tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt. Undervisningen bedrivs oftast i grupper om ca 3-5 elever/grupp.

Vilken omfattning?

Särvux bedrivs som deltidstudier. Önskvärt är att studierna kan genomföras vid minst två undervisningstillfällen per vecka med tanke på kontinuiteten. Den totala studietiden för varje individ är 50 – 1200 timmar beroende på ämne.

Vid URVAL bland de sökande skall företräde ges den som har störst behov av utbildningen. Då skall särskilt beaktas sökande som inte tidigare deltagit i motsvarande utbildning eller för vilka studierna är av betydelse för yrkesverksamhet.

Vilka kostnader?

Läromedel tillhandahålles och bekostas av särvux. Det finns inga kursavgifter. Du kan söka timersättning eller korttidsbidrag för dina studier. Mer information finns hos specialpedagogiska skolmyndigheten www.spsm.se

SÄRVUX I KARLSKRONA

För närvarande finns undervisning på tre olika nivåer på Särvox i Karlskrona kommun; Träningsskolenivå med undervisningsområdena, **Språk och kommunikation** och **Individ och samhälle** och **Natur och miljö**. Grundsärskolenivå med ämnena, **svenska, matematik, samhällskunskap** och **historia**. Samt gymnasial särvox med ämnena, **svenska, matematik, samhällskunskap** och **datorkunskap**.

TRÄNINGSSKOLA

Presentation av de olika ämnena

Språk och kommunikation. Du får vidareutveckla din förmåga att kommunicera. Du tränar på att kunna inleda, uppehålla och avsluta kommunikation och att kunna tolka signaler, tecken, ord eller andra språkliga symboler. Du får lära dig att kommunicera med en eller flera metoder och använda hjälpmedel till det om så behövs för att öka din förmåga att fungera självständigt och att kunna uttrycka tankar och känslor. Du lär dig delta i sociala sammanhang. Du lär dig uppfatta språket i samtal, litteratur och media. Du lär dig förstå att skrift förmedlar språk. Du lär dig att läsa och skriva enkla texter eller ord även med hjälp av t.ex. pictogram och att använda datorn som hjälpmedel för att skriva och för att hämta information.

I **individ och samhälle** och **Natur och miljö** ingår att ha kunskap och erfarenhet av vardagslivets föremål och hur dessa används i olika situationer.

- Att kunna använda sig av sin erfarenhet av rumsliga relationer och begrepp såsom lägesrelationer, avstånd och riktning.
- Att känna igen återkommande situationer och ha förväntan om vad som skall inträffa.
- Att ha insikt om orsak och verkan i vanligt förekommande sammanhang.

- Att kunna ordna situationer i följd och använda olika tidsbegrepp.
- Att kunna göra val och påverka sin situation.
- Att kunna använda sig av mängder och antal, storleksordna och lösa vardagliga problem.
- Att kunna skilja på olika valörer och förstå att pengar har ett värde.
- Att kunna hantera tekniska hjälpmedel. Dessutom att kunna utforska och hitta i sin närmiljö.

GRUNDSÄRSKOLA

Presentation av de olika ämnena

I **svenska** tränar vi läsning och skrivning. Vi lär oss att diskutera och fatta beslut gemensamt och att kunna lösa problem i samtal. Att kunna återge något som lästs eller hörts och redovisa ett grupparbete. Att kunna använda hjälpmedel som ordbok eller dator. De stora skönlitterära verken tas upp.

Engelska. Du ska kunna kommunicera på engelska och förstå enkel talad engelska. Även kunna använda några vardagliga engelska uttryck och fraser. Du får kännedom om några engelsktalande länders kultur och geografiska läge.

I **matematik** övar vi matematik för att lösa problem i vardagslivet som att räkna pengar och att förstå klockan. Där ingår att förstå och använda addition och subtraktion. Att räkna på olika sätt med miniräknare och dator och att öva taluppfattning. Vi övar på frågor som "hur mycket?", "hur lång?", "hur tung?" och "hur länge?". Att kunna känna igen former. Att praktiskt kunna känna till multiplikation och division.

Kemi. Vi lär oss om vanligt förekommande grundämnen och kemiska föreningar. Du får kännedom om frätande och skadliga ämnen som förekommer i vardagen samt risker förenade med dessa. Du ska kunna ge exempel på övergångar mellan fast, flytande och gasform och ha kännedom om hur kemiska upptäckter påverkar vår miljö, våra resurstillgångar och levnadsvillkor.

Biologi. Du lär dig några centrala biologiska begrepp och skeenden och får kännedom om grunddragen i naturens utveckling och betydelsen av biologisk mångfald. Du får kännedom om några av människokroppens organ samt hur de fungerar tillsammans och människans fortplantning, preventivmedel och sexuellt överförbar smitta. Vi diskuterar om olika samlevnadsformer och du får kunskap om betydelsen av motion och goda hälsovanor.

Fysik. Vi lär oss om samhällets energiförsörjning, om elektricitet, om ljudvågor och ljus och om rymden.

I samhällskunskap får du kännedom om de grundläggande demokratiska värdena. Vi lär oss om det svenska styrelsesättet och de politiska ideologierna, om verksamheter och service i närsamhället och hur man utnyttjar dessa, Du får lära dig att kunna använda informationskällor och tillämpa ett kritiskt förhållande till dessa och att kunna se konsekvenserna av sina egna och andras ställningstaganden och handlingar.

Religion. Vi diskuterar och reflekterar över livsfrågor, om etik och moral och om människors lika värde samt våra möjligheter att forma vårt liv. Du lär dig om de vanligaste religionerna.

I historia får du lära dig om några viktiga händelser och gestalter i den historiska utvecklingen i Sverige. Du får kännedom om hur människor levde och försörjde sig i Sverige förr i tiden och hur industrialiseringen och andra stora omvälvningar har förändrat människors livsvillkor.

Geografi. Du får lära dig vad en karta är och ska kunna bli förtrogen med jordgloben. Du får kännedom om några länders lägen i förhållande till Sverige. Du får kännedom om klimatvariationer och varför vädret varierar mellan årstiderna, om hur människors handlingar påverkar miljön, om hur människor lever och arbetar i på olika håll i världen och om hur förändringar i samhället påverkar landskap och människans levnadsvillkor.

GYMNASIAL SÄRVUX

Presentation av de olika ämnena

I svenska skall du öka din förmåga att tala, läsa och skriva svenska och öka dina kunskaper om litteraturen. Vi lär oss bl.a. Att kunna förmedla iakttagelser, kunskaper erfarenheter och åsikter. Att kunna använda språket och tillämpa grundläggande språkregler. Att kunna delta i samtal och diskussioner och framföra egna argument och lyssna till andras.

I matematik skall du få tilltro till ditt eget tänkande och till din egen förmåga att lära dig matematik och att använda matematik i olika situationer. Vi lär oss bl.a. att kunna förstå tidsangivelser och kunna beräkna tidsåtgång. Att känna till förhållande procent och promille. Att kunna tolka data i tabeller och diagram.

I samhällskunskap får du känna till hur en demokrati fungerar och kunna använda ett demokratiskt arbetssätt, får du kunskaper om några samhällsfrågor ur såväl historiskt perspektiv som framtidsperspektiv, får du insikt om miljöfrågornas betydelse, får du kännedom om verksamheter och service i närsamhället och hur man utnyttjar dessa får du kännedom om allmänna kommunikationsmedel och kunna använda dessa, får du grundläggande kännedom om vad privatekonomi är och dess betydelse och du får kunskaper om att en människa påverkar omgivningen genom sitt sätt att vara.

I datorkunskap får du kännedom om de vanligaste programvarorna för att kunna använda datorn till olika ändamål. Vi lär oss använda e-post och vanligt textbehandlingsprogram. Vi lär oss att vårda och rengöra maskinvaran och anpassa arbetsplatsen för att förebygga arbetsskador. Du får kännedom om arbetslivets datoranvändning inom din studieinriktning.

I estetisk verksamhet får du utveckla din skapande förmåga och lust att använda estetiska uttrycksmedel för att uttrycka tankar och känslor. Du ska få ökad förståelse för kultur och skapande verksamhet och hjälp att utveckla fritidsintressen inom olika estetiska områden.

I naturkunskap ska du få egna erfarenheter från utflykter i olika typer av natur, under olika årstider och växlande väder, få kännedom om den egna kroppens organ och organsystem, få kunskap om sexuallivets biologi, preventivmetoder och sexuellt överförbara smitta, kunna delta i diskussion om sexualitet och samlevnad och därvid visa respekt för andras uppfattningar och för olika samlevnadsformer.

Du kommer att få kunskap om beroendeframkallande medels inverkan på hälsan samt om betydelsen av regelbunden motion och goda hälsovanor, kunna göra observationer och enkla experiment.

Vi lär oss om om några växters och djurs beroende av varandra samt betydelsen av biologisk mångfald, få kännedom om några energikällor, samt energiomvandlingar mellan olika energiformer, få kännedom om några kretslopp i naturen som visar på ämnens cykliska förlopp, utifrån studieinriktning känna till verksamhetens miljöproblem och få kunskaper om livsstilens betydelse för miljö och resurshållning.

I Boendekursen får du kunskaper om måltidens betydelse för hälsan och den sociala gemenskapen och att kunna planera och tillaga enkla måltider. Du får kunskap om hygieniska rutiner och lämpliga arbetsmetoder vid skötsel av bostad, kläder och textilier samt vid matlagning. Du får kännedom om samlevnads- och könsrollsfrågor som är relaterade till boendet. Du får kunskap om hantering av pengar och förståelse av pengars värde. Du får kännedom om hur reklam påverkar människors beteende. Du får kännedom om trygghetsförsäkringar och om olika konsumentfrågor

med anknytning till boendet. Du lär dig arbeta på ett miljö- och säkerhetsmässigt sätt.

I kommunikation och socialt samspel får du kunskaper om människors behov och beteenden och om dina egna möjligheter och begränsningar. Du får delta i samtal kring livsfrågor i grupp, framföra egna uppfattningar och lyssna till andras. Du får kunskaper om konflikter och konflikthantering och kunna ta hänsyn till andra i en grupp. Du lär dig känna till skillnader och likheter mellan sociala och kulturella grupper i samhället och mellan män och kvinnor. Du får kunskaper om sex och samlevnad och du får kunskaper om betydelsen av val av livsstil.

Djurkunskap. Du får lära dig mer om djurs skötsel, behov och vård. Du får kännedom om miljö- och djurskyddsbestämmelser.

Arbetsliv. Du får kännedom om arbetslivets villkor. Om arbetsmiljö och arbetssökande. Även om lagar och bestämmelser som gäller arbetslivet.

Engelska. Du ska kunna förstå enkel engelska i vardagsituationer och kunna använda fraser och uttryck och delta i enkla samtal. Även kunna läsa och förstå vanligt förekommande ord och fraser. Du får lära dig om vardagsliv och seder i något engelsktalande land.

Varför sÄrvux pÅ trÄningskolenivÅ?

Kursen **Språk och kommunikation** ska ge eleven mÅjlighet att utveckla fÅrmÅgan till kommunikation fÅr samspel med andra mÄnniskor i olika sammanhang. Eleven ska fÅ redskap fÅr att minnas, fÅr eget tÄnkande, egen kreativitet och fantasi, vilket har stor betydelse fÅr problemlÅsning, fÅr bearbetning av emotionella problem och fÅr fÅrstÅelse och tolkning av omvÄrlden.

Detta ska leda till en positiv identitetsutveckling och bidra till ett gott sjÄlvfÅrtroende samt ge en kÄnsla av delaktighet och gemenskap. Genom att utveckla fÅrmÅgan att kunna tala, lÄsa, fÅrstÅ, skriva samt tolka symboler och bilder ges fÅrutsÄttningar fÅr att hantera omvÄrlden och tillÄgna sig kunskaper om samhÄllet.

Utbildningen i **Individ och samhÄlle** och **Natur och miljÅ** syftar till att utveckla strategier och ge redskap fÅr att gÅra tillvaron hanterlig. Genom att nyttja elevens egna erfarenheter och sociala kontakter byggs kunskap upp om hur omvÄrlden fungerar vilket ger fÅrutsÄttningar fÅr sjÄlvstÄndighet och fÅrmÅga att reflektera, vÄrdera och vÄlja.

Kunskap ska kunna ÅverfÅras frÅn en situation till en annan och anvÄndas i olika miljÅer vilket gÅr det lÄttare att agera och vara delaktig i samhÄllet. FÅr att fÅ en god uppfattning av omvÄrlden behÅver eleven ha tydliga strategier i dessa funktioner. Uppfattningen av verkligheten Är individuell och fÅrÄnderlig beroende pÅ samspelet mellan fÅrutsÄttningar och yttre stimulans. Elevens uppfattning om verkligheten utvecklas i alla situationer, i alla miljÅer och under hela livet.

VÄlkommen att studera vid sÄrvux!

”Inom ramen fÅr sin begÅvning har alla mÄnniskor mÅjligheter att gÅra erfarenheter och skaffa sig kunskaper, Även begÅvningshandikappade. Men fast inlÄrningsfÅrmÅgan Är kvalitativt god inom ramen fÅr det mer konkreta, gÅr inlÄrningen av olika skÄl ibland lÅngsammare. BegÅvningshandikappade behÅver mer tid fÅr att lÄra sig nÅgot. Vuxenundervisning Är dÄrfÅr **MÅJLIG, VIKTIG** och **MENINGSFULL** fÅr begÅvningshandikappade.”

Ur utredning angÅende vuxenutbildning fÅr psykiskt utvecklingsstÅrda. SÅ 1986

Bra lÄnkar

SÄrnÄt = www.sarnat.educ.goteborg.se

Trollreda = www.trollreda.vgregion.se

SprÅkrum = www.svenskadowndforeningen.nu/sprakrum

LÄs-och skrivwebb = <http://spica.utv.miun.se/lasaochskriva>

Kommed = www.kommed.nu

Stiftelsen ala = www.ala.fub.se

Annas lÄnkburkar = www.burkar.nu

Särvux

www.karlskrona.se/sarvux
Norra Kungsgatan 24
37133 Karlskrona

Rektor

Karl-Erik Olsson
Telefon: 0455 - 30 41 66
E-post: karl-erik.olsson@karlskrona.se

Expedition

Petra Svensson
Telefon: 0455 - 30 41 94
E-post: petra.svensson@karlskrona.se

Studie- och yrkesvägledare

Monica Nilsson
Telefon: 0455- 30 32 85
E-post: monica.nilsson1@karlskrona.se

Speciallärare

Gunnel Petersson
Telefon: 0455 - 30 41 09
E-post: gunnel.petersson@edu.karlskrona.se

Speciallärare

Anders Stenberg
Telefon: 0455 - 30 41 09
E-post: anders.stenberg@edu.karlskrona.se

Anmälan sänds till Särvux, Vuxenutbildningen, Norra Kungsgatan 24, 37133 Karlskrona

Du kan söka timersättning eller korttidsbidrag för dina studier. Mer information finns hos specialpedagogiska skolmyndigheten, www.spsm.se

Välkommen med din anmälan!

